

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres ref:

Vår ref: BHM

Arkiv: 52

Dato: 22.juni 2012

HØRING – NOU 2012:9 ENERGIUTREDNINGEN

Det vises til brev fra Olje- og energidepartementet av 23. mars 2012 med invitasjon til å gi innspill til NOU 2012:9 Energiutredningen – verdiskaping, forsyningssikkerhet og miljø. Oljeindustriens landsforening (OLF) ønsker med dette å gi sine kommentarer.

Utvalgets mandat har vært å utrede energi- og kraftbalansen for Norge både nasjonalt og mot utlandet i perioden fram mot 2030 og 2050. Herunder skal sammenhengen mellom energiutvikling, mulighet for verdiskaping, sysselsetting, kompetanse og teknologiutvikling vurderes. Mandatet fokuserer på den nasjonale kraftbalansen i et langsiktig perspektiv. Transport og petroleumssektoren er holdt utenfor, med unntak av stasjonær energibruk i disse sektorene.

OLF noterer seg at mandatet for utvalgets utredning tar utgangspunkt i en definisjon av energi hvor produksjonen i olje- og gassnæringen holdes utenfor. Gasskraft har heller ikke vært et tema for utvalget. Dette til tross for at norske klimagassutslipp er en del av det europeiske kvotemarkedet, og gasskraft i noen grad vil kunne redusere kostnadene ved fremtidig nettutbygging. Utredningens drøfting av klimautfordringene i norsk og internasjonal sammenheng blir dermed mangelfull, samtidig som Norges viktige rolle som premissleverandør for klima og forsyningssikkerhet i Europa blir underkommunisert. Norsk gass som basis for gasskraft vil i tiårene fremover bli en stadig viktigere del av Europas energiforsyning, både som leverandør av grunnlast og balansekraft, og som erstatning for kullkraft. Som det blir påpekt i utredningen eksporteres det fra Norge årlig gass til Europa som målt i energimengde tilsvarer 9 ganger vannkraftproduksjonen i Norge. I en framtid med økende andel variabel fornybar energi i Europas energiforsyning, vil norsk gass som grunnlag for balansekraft trolig langt overgå den tilsvarende betydningen av norsk vannkraft.

Med et gjennomsnittlig årlig tilsig til norske vannkraftverk på om lag 125 TWh er Norge i dag selvforsynt med elektrisk kraft i et normalår. Avhengig av svært våte eller tørre år, temperatursvingninger og konjunkturrelle forhold kan netto eksport/import komme opp i 20 TWh. Dette er om lag på nivå med kapasiteten i eksisterende kabler for kraftutveksling med utlandet. Avtalen om grønne sertifikater med Sverige forutsettes å tilføre den svensk-norske kraftbalansen 26,4 TWh innen 2020. Hensyntatt prognoser for forbruksutvikling i husholdninger og næringsvirksomhet, samt målsettinger om redusert energibruk i bygg og generelt lavere

energiintensitet i næringslivets produksjon av varer og tjenester vil vi de neste 10-20 år gå mot et økende kraftoverskudd i Norden.

En grunnleggende forutsetning for utbygging av ny fornybar kraft må være at den på sikt er samfunnsøkonomisk lønnsom uavhengig av om kraften brukes hjemme eller eksporteres. Et økende kraftoverskudd i Norge antas i fremtiden å øke eksportbehovet i våte år og redusere importbehovet i tørre år. I tillegg til tradisjonell utveksling av kraft basert på prisforskjeller i døgnmarkedet, vil utbygging av ny kraft åpne for flere utenlands kabler tilknyttet et økende behov for system og balansekraft på kontinentet. Med over 100 GW vindkraft rundt Nordsjøen vil markedspotensialet for salg av kraftoverskudd og rask regulering være betydelig. Norge vil uavhengig av antallet kabler bare kunne dekke en begrenset del av dette behovet. Salg av balansekraft vil samtidig kunne gi større inntekter per MW enn det som oppnås ved ordinær krafthandel over landegrensene, og således få stor økonomisk betydning.

Anvendelsen av ny elkraftproduksjon i Norge må bygge på en vurdering av forholdet mellom verdiskapingen ved bruk av kraften i Norge versus direkte krafteksport. OLF mener at en forutsetning for å styrke overføringsforbindelsene mot utlandet må være at slike investeringer er samfunnsøkonomisk lønnsomme. Foruten prisforskjeller på kraft mot handelspartnere avhenger dette av kostnader ved kablene, tilhørende kostnader ved forsterkningsbehov i det norske nettet og kostnader knyttet til økt fleksibilitet i vannkraftsystemet. OLF mener videre at det er viktig at lønnsomheten i slike prosjekter ikke skapes gjennom å påføre innenlandske sektorer økte kostnader.

Mens utsiktene for det norske kraftsystemet tilsier et økende kraftoverskudd i et 10-20 års perspektiv, bør hovedfokus de nærmeste årene være på utfordringene vi har i det norske linjenettet. De siste årene har vi sett uheldige og varige flaskehals i nettet, som hindrer effektiv bruk av energiressursene og tidvis gir betydelige prisforskjeller mellom områder. Dette kommer i tillegg til behov for reinvesteringer på grunn av eldre infrastruktur. Et velfungerende nett er viktig for grunnleggende forhold som forsyningssikkerhet, tilknytte ny fornybar produksjon, verdiskaping, likere kraftpriser og ulike tiltak for oppnåelse av klimamål. OLF mener at forsyningssikkerhet må ses som en grunnleggende forutsetning for fremtidig elektrifisering av olje- og gassinstallasjoner på sokkelen.

Kostnadene knyttet til oppgraderingsbehov i det norske kraftnettet vil de nærmeste årene kunne bli betydelig, og samlet kunne komme opp i tresifrede milliardbeløp. Dagens finansieringssystem innebærer at nettselskapene i tillegg til tariffen (nettleie) vil kunne fastsette anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder (radielt nett). NVE har hatt på høring et forslag om endringer i kontrollforskriften som gir nettselskapene adgang til å kreve anleggsbidrag også i masket nett. En slik endring vil føre til at adgangen til å ta anleggsbidrag vil bli betydelig større enn i dag. I Meld. St. 14 (2011-2012) legger Regjeringen til grunn at kostnadene for det maskede sentralnettet fortsatt skal fordeles på alle kundene i sentralnettet gjennom nettleie. OLF deler dette syn, og mener at finansiering av

investeringer i det norske kraftnettet også i årene fremover må være en offentlig oppgave. En videreføring av ordningen med anleggsbidrag for investeringer i radielt nett må ses i sammenheng med at nytten ved en slik investering kan henføres til en eller et begrenset antall brukere. En slik praktisering må etter OLFs syn bygge på en likebehandling av næringer.

Erfaringer fra de siste årene viser at utbygging av energiprojekter stadig oftere kommer i konflikt med andre bruksområder for naturen. Det være seg både utbygging av ny kraft og tilhørende linjenett.

OLF deler utvalgets syn om at samlet tid fra søknad til vedtak for slike prosjekter i dag er for lang. Forventninger om gode og effektive konsesjonsprosesser må gis et innhold, samtidig som kravet til demokratiske beslutningsprosesser fortsatt må ivaretas. Skal en lykkes med å få ned behandlingstiden vesentlig mener OLF det er nødvendig med klargjørende og tydeligere politiske prioriteringer i tilknytning til fremtidige eventuelle konflikter mellom naturverdier på den ene siden og kraftbehov, forsyningsikkerhet og verdiskaping på den annen side.

Når det gjelder tiltak for økt elektrifisering av norsk sokkel vil OLF særlig peke på behovet for å sikre en bedre omforent prosess mellom petroleumsloven og energiloven mht. kraft fra land. En større grad av samordning mellom myndighetene på land og til havs vil være nødvendig for en mer forutsigbar beslutnings- og gjennomføringsprosess. Ulike høringsprosesser bør i større grad samordnes mellom myndighetene både når det gjelder gjennomføring og tidsfrister. Et utbyggingsprosjekt har vanligvis et kritisk tidsskjema og større endringer i ettertid eller forsinkete beslutningsprosesser, kan få uønskete negative konsekvenser både med hensyn på gjennomføring og kostnader.

I spørsmålet rundt nett tariffer ved elektrifisering har petroleumsnæringen fått gjennomslag for likebehandling med annen kraftintensiv industri, foreløpig avgrenset til perioden 2010-2013. Forutsigbarhet rundt fremtidige kostnader og regulatoriske krav knyttet til elektrisitetsleveranser vil være svært viktig for næringens vurdering av økt elektrifisering av norsk sokkel.

Med vennlig hilsen

Tore Killingland

Direktør Strategi og Miljø